

24. ՀՈՎՈՆ

Կէլնի, կէլնի մեյ խապ թաքավոր:

Էսա թաքավորին կէլնի մեյ խապ էլ խորոտ սիրուն ախչիկ, էլ ուրիշ զապ չէղնի:

Էսա թաքավորի ախչկան շապ տեղից ուզողներ կուզան, համան թաքավոր մեկին էլ խոսկ չի փա:

Մեկ օր մեյ խապ պառավ կնիյմ կուզա թաքավորի մոտ, մեյ խապ էլ խորոտ շինուկ թեփսին խեւ: Կուզա թաքավորի դռան վերեւ կկայնի:

Նազր-վազր որ կէլնի տուս, կտիսնա Էսա պառավ կնզյան, կասի. - Պառավ, ի՞նչ կուզես:

Պառավն ի, կասի. - Կուզեմ մեյ խապ մեր թաքավոր տիսնամ, ինոր Էսա թեփսին պիտի փամ արիյա:

Նազր-վազրնվի, կտիսնա որ խեղճ պառավ կնիկ ի, կասի. իսոր խաթր չկտորենք, ամր կանի տոնապանին, որ Էսա կնզյան թողնի, Էրթու մոտ թաքավոր:

Պառավն ի, կէլնի կերթա վեր, մոտ թաքավոր, գլեռխ կուրա կկայնի մեչ փռան:

Թաքավորն ի, կդառնա կտիսնա Էսա պառվուն, կասի. - Զյո դարս ի՞նչ ի, պառավ, որ իկեր ես:

Էսա պառավն ի, քիչմ կթլթղնզյա, սորա կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, ես իկեր եմ քյո մոտ, իսկի մեյ պան էլ չեմ ուզե, ես մեմակ քյո ջանի սաղութեն կուզիմ, համան քյեզնից ի՞նչ պախիմ, իմ դարս Էն ի, որ քյո ախչիկ փաս իմ լաճուն, ես իկեր եմ, որ քյո ախչիկ ուզեմ իմ լաճուն: Էսա յի իմ դարս:

Թաքավորն ի, մեյ խապ կիրիշկա Էսա պառվու վերագլեռխ, կտիսնա որ ֆուկարի մեյն ի, մեյ խապ ինքյ ուր կծրծղա, կդառնա Էսա պառվուն կասի. - Խա, պառավ, ինչի՞ չէ, ես իմ ախչիկ կուրամ քյո լաճուն, ինորից ավել մարթու՞ պիտի փամ:

Պատավն ի, որ կրիսնա էսա թաքավոր խոսկ տվեց. գլխոյս կուրս, կերթա որ դոան իրվից թեփսին պիրի րա թաքավորին արիյա:

Թաքավոր կիրի, թե պառավ կերթա, կկանչի, կասի. - Պատավ, արե րիսնամ, ալա մերթա, արե րիսնամ խենքյ քյո րդեն ի՞նչ սանահաթ ունի:

Պատավն ի, կրառնա կուգյա թեփսին էլ ծեռ կրնի թաքավորի առաճ, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, էսա թեփսին որ կա, իմ րդեն ի շինե, իմ րդեն կազանչի յի, ըսկուն ոսկի րլայգյուկն ունի ծեռ, որ իսկի էլ նեղութեն չեն քաշե, իմ րդեն գյեռ էսա արիեսար ունի:

Թաքավորն ի, կասի. - Շար աղեկ, պառավ, ես էլ իմ ախչիկ կուրամ ինոր, քանի որ կասես՝ ոսկի րլայգյուկ սանահաթ ունի ծեռ:

Թաքավորն ի, կասի. - Աղեկ, պառավ, րյու կնա, ես էլ մեյ խար կմարածն չոր րասնըխինգյ օր, թող րասնըխինգյ օրից սորա քյո լաճ գյա, ինոր ջյուլապ կուրամ: Հազր էնգյախ էլ մեր փեսայուն կրիսնանք:

Պատավն ի, էրա թեփսին կուրա թաքավորին արիյա, ինքյն էլ կրառնա կուգյա րուն, հալ-հեքյաթ կասի ուր լաճուն:

Էսա լաճն ի, որ կրիսնա էսա պան, էլ ուրկեր գյեարին չի առնե, ուրախութեն մոր ճակար կպոնի կպագյի:

Սի քյանի օրից սորա մեյ խար էլ մաղ գյոռծող մեյ խար սրմա մազով մաղ կշինի, կուրա ուր մոր, կասի. «Տար րուր թաքավորին արիյա, համդա ինոր ախչիկ ուզի զիկ, րիսնանքյ խենքյ ի՞նչ կասի. գյեռ ասա՝ իմ լաճ ըսկնա սանահաթ ունի»:

Էսա լաճու մերն ի, կառնի էրա սրմա թելից շինված մաղ, կերթա թաքավորի քեռչկ-սարեն: Էլմ'էլ սմարնագամ սարից կէլնի րուս, կրիսնա էսա պառվուն վեր դոան, կասի. - Ի՞նչ կուգես, պառավ:

Պատավն ի, կխանի էրա մաղ սարազամին շանց կուրա, կասի. - Էսա պիրի րանեն րամ մեր թաքավորին արիյա, մեյ խար էլ խնդիրքյ ունեն, պիրի ասեն ինոր:

Նազր-վազրն ի, կրիսնա որ խեղճ կնիկ ի, կասի. «Չայիր կուզի էսս մաղ րանի րա թաքավորին, պամ պաշխիշ 'առնի, խեղճ են, րանի իղրով իրարա անեն»: Ամր կանի րոնապանի, կասի՝ թող, թե երթա թաքավորի մոր:

Պատավն ի, կառնի մաղ, կերթա թաքավորի եօղի րոան վերեն, մսղ կրնի րուս, ինքյ կմարնի ներս՝ թաքավորի եօղեն, գլխոյս կուրա, ծեռ կրնի սորին, կկայնի էնրեղ:

Թաքավորն ի, գլխոյս մեյ խար կվերուցի վեր, կրիսնա որ մեյ խար պառավն գյեռ կայնե յուր եօղի րոան մոր: Կրառնա էսա պսուվուն կասի. - Ի՞նչ ունես պառավ, ի՞նչ դարար ունես, ասա րիսնամ խենքյ:

Պատավն ի, կասի. - Դարար չունեն, ես կուզիմ քյո ջանսաղութեն, մենակ մեյ դիլաքյ ունեն քյեզնից, ուրիշ զար չունեն:

Թաքավորն ի, կասի. - Ի՞նչ ունես, ասա, րիսնամ:

Պատավն ի, քիչմ կթընգյմընգյա, կրառնա թաքավորին կասի. -

Թաքավոր ապրած կենա՛ս, ես իկեր իմ քյե մոտ խնամախոս, ես իկեր իմ քյո ախչիկ կուզեմ իմ լաճում, էսա յի խնդիրքը:

Թաքավորն ի, մեյ խափ կիրիշկա էսա պառվում, կտիսմա որ էս էլ մեկելի պես աղքատ ֆուկարա յի, մեյ խափ ինքյ ուր էլմ'ել կծըծողա, կտառնա կասի. - Խսու, պառավ, ես իմ ախչիկ կուտամ քյո լաճում:

Խաթը չկոտրելու խամար կասի. - Ինչի՞ չէ, ինչ լաճ էլնի, որ մեկ ախչիկ չաժի: Համան փու զիկ էն ասա, պառավ, քյո լաճ ի՞նչ սանահաճ ունի, կամա՞ փուն պախե, վով կիտի խառփուպել ամոթ չէլնի, մարթ ի, ինիլ-կայնիլ կէլնի, էն մարթ որ սանահաճ չկիտե, փաս փարա չունե, պիտի սոն-սոն անուրթի մեռնի:

Պառավն ի, խեփ որ թաքավորի պենից էսա խապար կլսի, համան կասի. - Խա, խա:

Կվազի փսից էրա մաղ կառնի կուզյա կուտա թաքավորին, կասի. - Այ փես, թաքավոր ապրած կենաս, իմ փղեմ գյեռ ըսկընա ոսկի սանահաճ ունի, մաղ գյոռծող ի, մեռնիմ ուր մափ-եղունգյին, կասես մուշապաղ ի պլանե:

Թաքավորն ի, կառնի մաղ, կտիսմա, կտառնա պառավում կասի, - Աշարի բիլա որ քյո փղեմ ոսկի սանահաճ ունի. այ, ի՞նչ ասես աժի էրասկընա փղեմ:

Սորա կասի. - Տու էսօր կնա, ես մեյ խափ էլ կմտածեմ, քյե ջյույապ կուտամ չուր փըսվիրեք օր, փըսվիրեք օրից սորա թող քյո փղեմ գյա, ջյույապ իմոր կուտամ, հազր մեր փեսեն կտիսմանք:

Պառավն ի, ուրախ-ուրախ թովռալեմ կուզյա փուն: Իրիկում լաճ որ կուզյա փուն, զմեմ պան կպափմի՝ թե թաքավոր ինչխ խոսկ փվեց:

Լաճն ի, որ կլսի մոր ասածներ, էլ ոտկեր գեփին չառնե, գյեռ ինքյ ուր թաքավորի փեսա կծախի զմեմին:

Կընցնի մի քյանի օր: Մեկ օր էլ մեյ խափ ոսկրիչ լաճմ կկանչի ուր մոր, մեյ խափ խորոտ ախչեն կշինի, կուտա ուր մոր, կասի. - Մարե՛, էսա ախչեն առ փար թակավորին ափիյա. Որ թաքավոր կասի. «Ի՞նչ կուզես, ասա՛ փամ, պառավ», փուն էլ վերու ասա. «Ես ի՞նչ պիտի ուզիմ, թաքավոր ապրած կենաս, ես քյո ջանի սաղոթեն կուզիմ, ես քեզնից կուզիմ որ քյո ախչիկ փաս իմ լաճում». ըսկընա ասա, փիսմանք խենքյ ի՞նչ կասի թաքավոր:

Էսա պառավն ի, կառնի էսա ախչեն, ի՞նչխ անի, չարնաչար կիտի, ուր խենքյ կխասնի, թե թաքավոր իմոր ախչիկ կուտա՞, համան ի՞նչ անի, պիտի փանի, լաճ շափ ի գոռե: Կառնի կերթա: Կերթա թաքավորի քյեռշկ-սարի դոռն վերեն, կկայնի էմփեղ չուր մազր-վազր փուս կէլնի սարից, կտիսմա էսա պառվում, կասի. - Պառավ, ի՞նչ կուզես:

Պառավն ի, կասի. - Քյե մեռնիմ, ես կուզիմ մեյ խափ թաքավորին փիսմամ:

Նազր-վազրն ի, կտիսմա որ խեղճ-մեղճ կնիկ ի, կասի. «Վով կիտի ի՞նչ դարտ ունի, թող էրթա թաքավորի մոտ, բւայքյի մեյ պան կանի»:

Կարճացնա դոճապանին կասի. - Թող թո էսա պառա՛վ էրթա թաքավորի մօր:

Պառավն ի, կելնի կերթա փողորի թաքավորի Եօղի դռան անո՛ւմ: Եօղի դռո կպանա, կմտնի մերս, գլխոխ կուտա, կկայնի դռան իտն:

Թաքավորն ի, մեյ խափ գլխոխ կվերուցի վեր. կտիսնա որ գլեո պառավն կայնե դռան իտն. խեփ կտիսնա, կասի. - Հա, ի՞նչ կուզիս պառավ, ասա տիսնամ խենքյ քյո դարտ ի՞նչ ի:

Պառավն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, ես քյո մօր իկեր եմ, մեյ խնթիրքյ ունեմ, իմորից սորա քյո ջանի սաղութեն, թե չէ՝ ես ուրիշ դարտ չունեմ:

Թաքավորն ի, կասի. - Ասա տիսնամ խենքյ քյո խնթիրքյն ի՞նչ ի, պառավ:

Պառավն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, քյեզնից ի՞նչ պախեմ, ես իկեր եմ որ տու քյո ախչիկ տաս իմ լաճուն, էսա յի իմ խնթիրքյ, ուրիշ պան չունիմ:

Թաքավորն ի, մեյ խափ կիրիշկա էսա պառվու վերագլխոխ, կտիսնա որ խեղճ-մեղճ պան ի, ինքյ ուր կասի. «Էսա ի՞նչ պան ի, էսա չորս-խինգյ օրվան մեջ իրեքյ տեղից իմ ախչկան ուզող էկան, իրեքյն էլ էսասկընա խեղճ-մեղճ պան իմ, զսյիր մեր ախչկան բախտ էսա յի»: Կասի, մեյ խափ կծծողա, կասի. - Պառավ, շատ խորտտ կելնի, ես էլ կուզիմ վարհապ իմ ախչիկ իրկան տամ:

Պառավն ի, կխանի ուր լաճու տված ատժթե ախչեն կուտա թաքավորին, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, առ էսա ախչեն քյո կընգյան խամար արիյա յիմ պերե, կուզես տիր քյո ախչկան նշան:

Թաքավորն ի, կառնի էրա ախչեն, կիրիշկա որ էփեջա խորտտ պան ի: Էսա պառվուն կասի. - Պառավ, - կասի, - աղեկ, ես իմ ախչիկ տվի քյո լաճուն, քյո լաճ ի՞նչ սանահաթ ունի, որ պանի՝ ապրին, ուրիշին մոխթեջ չիմեն:

Պառավն ի, կասի. - Հու՛յ, իմ լաճ ըսկուն ոսկի սանահաթ ունի, որ աշխրիս մեչ մեկ էլ ըսկուն չկա: Իմ լաճու սանահաթ ոսկրճութեն ի, էրա ախչեն իմ լաճու ծեռաց շենքյն ի, մեռնիմ ուր խունարին:

Թաքավորն ի, կասի. - Թե որ էրասկընա յի, ես իմ ախչիկ կուտամ քյո լաճուն: Համան չուր տաս օի, մոր քյե պատասխան կուտամ: Մեյ խափ էլ ես դամըջմիշ էլնիմ, ախչկանս մեյ խափ խառցուցեմ, տիսնամ խենքյ կամք կուտա, մոր տաս օրից սորա տու ել մի գյա, թող քյո լաճ գյա, իմոր ջյուլապ կուտամ, համ լաճն էլ կտիսնամքյ:

Պառավն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, իմ լաճ կալար չունի, պան չունի, մե կտոր աչկեր շաշ-պեշ ի, մե կտոր էլ թոփալ ի, թե չէ ուրիշ կալար չունի, գընտոիկ կտոր, խորտտ տղեմ ի:

Թաքավորն ի, կասի. - Աղեկ, թող էն գյա, ավատա որ իմոր պան-ման կուտամքյ շիմել:

Պառավն ի, կելնի ուրախ-ուրախ կուզյա տուն:

Իրիկուն փողեն կուգյա փուն, կասի. - Հա, մարե, ի՞նչ արիր, թաքավոր ի՞նչ ասաց:

Կրիսնա, որ մերն էլ ուրախ ի:

Պառավն ի, կասի. - Պալամ, էլ ի՞նչ կուգիս, էլար թաքավորին փեսա: Թաքավոր խոսկ փվեց, ասաց. «Ի՞նչի չեմ իտա, ինորից ավել մարթու պիտի փա՞ն, մանավանդ որ խորոտ սանահաթ մ'էլ ունի ծեռ»: Համան ասաց, որ՝ «Տաս օրից սորա թող քո լաճ գյա, ինոր պարասխան կուտամ, մեյ խար էլ իմ ախչկան դանդամիչ էլնիմ»:

Լաճն ի, ուրախութեն ոտկեր էլ գյեպին չառնե, ինքյ ուր կասի. «Գեռ էղա թաքավորի փեսա, պոծա»:

Թաքավոր մեյ խար ինքյ ուր կմտածի կասի, էսա չորս-խինգ օրվան մեջ էլավ իրեքյ փեղից ուր ախչկան ուզող կուգյա, բիթուն էլ աղքյտի փնե: Կկանչի ուր մազր-վազր, կասի. - Հալ-հեքիաթ, գյեռ իմ ախչկան իրեքյ փեղից ըսկընա փնե ուզող էկան, ի՞նչ անենքյ:

Նազր-վազրն ի, կասի. - Տու ի՞նչ ջոյապ փվիր, թաքավոր ապրած կենաս:

Թաքավորն ի, կասի. - Ես բիթունին էլ խոսկ փվի, ասի չորս փաս օր էրա իրեքյ փեսեքյն էլ թող գյան ըստեղ, ունենց պարասխան կուտամ:

Նազր-վազրն ի, կասի. - Շար աղեկ արիր, չորս փաս օր թող գյան, փիսնաքյ խենքյ փո՞վ ին խոնքյ. չէլավ, զմեն մեկին մեյ պան կուտանք, ճամխու կփենքյ:

Թաքավոր ուր ախչկան էլ կասի, թե՛ ըսկընա իրեքյ փեղից քյե ուզող իկե:

Թաքավորի ախչիյն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, իփ կուգյան էրա փեսացոքյ, զիկ էլ կանչի փիսնամ խենքյ ի՞նչ քյեչիտ փղա եմ, բնաքյի իմ սոտով էլավ մեկն, էն գյախ ես կառնեմ:

Տաս օրից սորա էսա փեսացոքյ բիթուն էլ կերթան թաքավորի քյեռչկ-սարեն: Գյեռ թաքավորի Եօդի մեչ շարվեր ին մազր-վազրներ, թաքավոր, ուր ախչիկ, փիսնաք խենքյ ի՞նչ պիտի անեն:

Էսա լաճերեց կառնին կալիրին թաքավորի Եօդեն, խոնց ճեռյ-ճեռկ թաքավոր կխաոցուցի, կասի. «Տիւքյ եք իմ ախչիկ ուզողնե՞ր»:

Թաքավորն ի, կասի. - Տուքյ, բիթունար էլ սանահաթ ունեքյ, չէ՞:

Էսա լաճերն ի, կասին. - Խա:

Գյեռ զմեն մեկ ուր սանահաթ ինչ ի, կասի:

Թաքավորն ի, կասի. - Ես ծեր իրեքյի մորն էլ խոսկ փվեր եմ, որ իմ ախչիկ կուտամ ծեր լաճերաց, համան մըկա ես ի՞նչխ անեմ, կրիսնամ որ իրեքյտ էլ բաբագիթ փղա եքյ, ես որ մեկիտ խոսկ փամ, որ մեկու խաթրն էլ չմնա, ասենքյ շար ախչիկներ չունիմ, որ զըմեն մեկիտ մեյ խար փամ: Իմ էլած-չէլած մեկ ախչիկ ի աշխրիս վերեն, էն էլ վի՞ր փամ, չեմ կամա կիսե էլ: Կանաքյ խեքյ խասուցեք ասեքյ, - կփառնա ուր մազր-վազրին կասի, - ի՞նչ խեքյ կխասուցես:

Նազր-վագիրն ի, կասի. - Աղորթ որ զմեմից զոռ հաշիվն ի էսա:
Թաքավորի ախչիյն ի, կասի. - Քյանի որ իմ վերեն կրառնա էսա
զմեն պան, թողեք զիկ՝ ես ինչիս կանեն՝ կանեն:

Թաքավորն ի, կասի. - Շաք աղեկ, փու կիտես. ախչիկս: Ի՞նչիս
կուզիս՝ ըսկում արա, կուզիս մեչից որն որ կուզիս ճեռլի. ասա՝ ես էսա
լաճ առնիմ, քյանի որ քյո կամքից կախված ի. որն որ քյո աչկ կպոմի.
իմորն էլ ուզի, ես կասեմ իտորից զաք ուրիշ պան, էլ ճար-ճանապախ չկա:

Թաքավորի ախչիյն ի, կասի. - Չէ, ես ոչ մեկին էլ իմ ուզե. խաթր
զիզմից մնա, ես մեյ պան կասիմ իմոնց. վո՛վ որ արաց իմ սուրով էլավ՝
ես իմոր կառնիմ:

Թաքավորն ի, կասի. - Պալամ, փու կիտես:

Ախչիյն ի, կասի. - Տու բաբազյիթ փոլեյներ, փուքյ կասեք թե՛ մենքյ
բիթոնա էլ սանահաթ ունեքյ, չէ՞:

Էսա լաճերն ի, կասին՝ խա:

Թաքավորի ախչիյն ի, կասի. - Ի՞նչ սանահաթ ի ծեր սանահաթ,
զիկ մեյ-մեկ ասեքյ:

Ոսկրիճն ի, կասի՝ ես ոսկրիճ եմ, մաղ շիմող կասի՝ ես մաղ շիմող
եմ, կազսւնչին կասի՝ ես կազանչի եմ:

Թաքավորի ախչիկ կխանի զմեն մեկին փաս-փաս ոսկի կուրա,
կասի. - Առեք էրա փաս ոսկին, փարեք զմեն մեկ թող իր սանահաթից
մեկ պան շինի պիրի փիսնամ խենքյ ո՞րն ի խորոք, վուրուն որ ես
խավնա՝ իմորն էլ կուզիմ զիկ մարթ:

Թաքավորն ի, որ կլսի ուր ախըչկան խապրներ, կփիսնա որ
խեքից-մփքից փուս պան էր, կպոմի ճակար կպազի, կասի. - Աշարի
բիլա շաք խորոք խեքյ էր:

Էսա լաճերն ի, կառնին էսա փասական ոսկին, փրփում-փխուր
կերթան փուն:

Էսա լաճեր որ կերթան փուն, ուրեմց մերեր գյեռ իսոնց կաչկին,
կասին. «Գյան որ փիսնամք խենքյ ի՞նչ խապար կպիրին»: Որ կուզյան
փուն, կխառոյուցեն, կասեն. «Գյա փղա, ի՞նչիս էլավ»: Կփիսնան որ
փխուր են, կասին՝ չէլմի՞ չէլավ. իմոքյ շաք կիտեն թե իրեքյ փեսացու
են:

Լաճերն ի, հալ-հեքյաթ կպարմեն ուրեմց մոր, թե իրեքյ խոզյի յինք,
ուրիշ էրկու խաք էլ ուզող են իկե, իւրոր վերեն թաքավորի ախչիկ
խանեց մե փասական ոսկի փվեց, ասաց. «Կընացեքյ, փուքյ իրեքյս էլ
սանահաթ ունեք, ծեր սանահաթից մեյ պան շինեքյ, պիրեքյ, վուրուն
որ խորոք էլավ, որ խավնա, իմոր կուզիմ զիկ մարթ»:

Իսոնց մերերն ի, կասին. - Ապա թաքավոր ծե ախչի՞կ կուրեր, գյեռ
փաս ոսկի փվե, ծե ճամխու յի փրե:

Էսա լաճերն ի, կփիսնան որ ճար չկա, իրեքյն էլ ինգյեր են, կէլմին
խոսկ կանին մեկ, կասին. - Էրթանքյ ուրիշ աշխար, պալքի մեր ուզած
ենքեղ կընդունեքյ:

Կասին, կելնին կինն ճանաչախ, կերթան ուրիշ երկիր, կերթան Երա երկրի մեջ զմեն մեկ ուր սանահաթ կանի:

Եսա ոսկրիճն ի, մեյ խաւ ատծըթից խորոտ խայլիկի կող կշինի, խայլիկ մ'ել կրնի մեչ, կասի. «Ես Եսա պիտի տանեմ թաքավորի ախչկան»: Երկու տարի վիր իտոր կպանի, չուր չեորով կշինի:

Մաղ գյոռծողն ի, կասի. «Ես Ել մեյ խաւ շաւ խորոտ ճոչ խաւիմ պիտի շինեմ, ըսկուն խալի, որ աշխրիս մեչ իսկի չէլնի, տանեմ թաքավորի ախչկան, որ պերան մնա պսւց, ծիկ ուզի»: Եսա մաղ գյոռծողն Ել խալիմ կգյոռծի, Են Ել չուր Երկու տարի չեորով կպոծնի:

Կուզյա Եսա կազանչին կմտածի, կասի. «Ես ինչ շինեմ, որ թաքավորի ախչիկ իմուն խավնի, ես Ել, - կասի, - ես մեյ խաւ պիտի խորոտ կմտախմ շինիմ, ըսկուն խորոտ որ թաքավորի ախչիկ զմեն գյախ իտրով ճուր խմի»: Վարհաս, Եսա կազանչին Ել չուր Երկու տարի չեորեով կպոծնի:

Եսա իրեքյ Ել կաշխարին մեյ մեկելուց ալն պան շինել, որ թաքավորի ախչիկ ուրեմց խավնի:

Ի՞նչխ կելնի, թաքավորի ախչիկ կխիվըմամ: Ել ինչ կանդար որ խեքյիմ կպիրին, ֆայդաւ չանե, ճար չէլնե, չի ժրե, ըսկուն որ Երկու տարի խիվանդ կմնա:

Եսա իրեքյ ինգյերն ի, ուրեմց զմեն պան կշինին կպոծնին, մեկ օր կծողվոտին ուրեմց Ելած-չէլած որ Երթան ուրեմց երկիր, ուրեմց արիյեքյ տանին թաքավորի ախչկան:

Կծողվոտվին որ պիտի ինեն ճանաչախ Երթան, բիրդան Եսա ոսկրիճն ի, կիրիշկա ուր խայլիկի մեչ, կրիսնա որ խայլիկ ըսկուն շանց կուտա, մեչ կերևա գյեռ թաքավորի ախչիկ գյեռ խիվանտ, ըսկուն ծանդր ի, մեռնելու դարաջին: Կկանչի ուր Երկու ինգյերներայ, կասի. - Եկեքյ տիսիքյ, թաքավորի ախչիկ մեռնելու դարաջին խիվանտ ի, յա խասնինք, յա չխասնինք:

Եսա լաճերն ի, կուզյան կրիսնան որ անորթմանց, թաքավորի ախչիկ գյեռ խայլիկի մեչ ըսկուն կերևա որ հա դեորմ ի, հա մկա: Կասին՝ ի՞նչխ անենքյ, ի՞նչխ չանենքյ:

Վարհաս Երա ոսկրիճն ի, կասի. - Գյեռ իմ մարյութաթ, իմ շինածի մարյութաթ Եսա յի, տիւքյ ի՞նչ մարյութաթ ունեքյ, դե խոջեքյ, որ շոտ խասնինքյ, ախչիկ պալքյի ազատինք:

Եսա մաղ գյոռծողն ի, կասի. - Քյո խայլիկի մարյութաթ թաքավորի ախչիկ խիվանտ ի շանց տվեց, համան, - կասի, - իմ խալիկի մարյութաթն Ել կիտեքյ ի՞նչ ի, Են Ել որ վոտիմ վեր Եսա ճամխին, աչկեր խփես, պանաս, կխասնենքյ մեր թաքավորի քյեռչկ-սարեն:

Եսա կազանչին Ել կասի. - Աղեկ, Ենա որ խայլկով շանց իտուր, որ թաքավորի ախչիկ շաւ ծանդր խիվանտ ի, մեռնելու դարաջին, տունն Ել խալիմ կփոխ, աչկ խփենքյ, պանանքյ, կխասնենքյ թաքավորի քյեռչկ-սարեն, քյո խալիմ Ել Երա մարյութաթ ունի, աղեկ: Համան որ

խասանք, ենտեղ ի՞նչ պիտի անենք որ թաքավորի ախշիկ ժրի: Մարյուֆաթ թաքավորի ախշիկ ժրոյուցելու մեչն ի, - էսա կազանչին ի կասի, - իմ մարյուֆաթ ծեր երկու պանից էլ աղեկ ի. ես էլ էսա իմ շինած կարխով խեղ ճուր քամ թաքավորու ախշկան. թաքավորի ախշիկ կսաղանա, կելնի վեր ենգախ ինն: Իմուն չանք ծեր երկսիւր շար մարյուֆաթ ի, թաքավորի ախշիկ ենգախ զիկ կառնի:

Էսա իրեք ինգյրներն ի, կպնին մեյ մեկելու:

Էն կասի, որ իմ խայլիկ չելներ, քուք ի՞նչ կիտիք, որ թաքավորի ախշիկ խիվանտ էր, որ չտիսնինք պիտի մեռներ, իմու խայլկի մարյուֆաթ շար ի:

Էն մեկել կասի. - Որ իմ խալին չելնի, ի՞նչիս պիտի խասենք, որ ժրոյուցեք, իմ խալին որ չելնի չուր քյառսուն օր չեք կանա խասնե քյաղաք, իմ խալու մարյուֆաթ ծեր երկըսից դիա շար ի, թաքավորի ախշիկ զիկ կխավնի, զիկ կառնի:

Վարհաս էն ուր կայեովա, էն ուր կայեովա, էն ուր: Սորա կասին. - Մենք ի՞նչ կանենք ըստեղ, երթանք քյանի թաքավորի ախշիկ սաղ ի, երթանք ենտեղ, քիսնանք թաքավորի ախշիկ որուն որ խավնավ, ինոր թող ուզի: Մենք ըստեղ կովենք, ֆայդա չանե, - կասին, - քյու խայլիկ շանց իրուր որ թաքավորի ախշիկ կայաթ խիվանտ ի, աղեկ, դե քուն էլ քյու խալին փռի, երթանք շուր խասնենք, ես էլ իմ կարխով ճուր կուրամ, թող ժրի էլնի վեր, որուն որ ասաց շար մարյուֆաթ կա՛ թող ինոր առնի:

Էսա խալին կփռին, աղորթմանց աչկ խփոց գյախ խասան թաքավորի դռան առնա իրեքն էլ:

Թաքավորին խնայար կտանին թե՛ քյո իրեք փեսայուք իկեր ին:

Թաքավորն ի, ամր կանի որ գյան ներս: Կելնեն իրեքն էլ կերթան ներս, կտիսնան որ աղորթմանց, թաքավորի ախշիկ գետ մեռնելու դռուն ի:

Էսա կազանչին ի, ան կխանի ուր կանախ, ճուր կլցի մեչ, կուրա էսա թաքավորի ախշկան, խեղ էսա ախշիկ էրա ճուր կխմի, յավաշ-յավաշ խելք կուզա վերեն, չիւր իրիկուն կելնի սաղ-սելիմ, կկայնի ենտեղ:

Թաքավորն ի, խեղ կտիսնա էրա լաճուն, կտիսնա ինոր մարյուֆաթ, կասի. «Էսա լաճ արծեց իմ ախշկան, մեյ մարթ չկառցավ ժրոյուցեր իմ ախշկան, էսա լաճ իմ ախշիկ մեռնելուց ազարեց, ժրոյուց, ինոր հաճն ի իմ ախշիկ»:

Սորա կկանչի ուր ճագր-վագրներ, ուր ախշիկ ինան էսա իրեք փեսայուք, որ քիսնան խենք ի՞նչ ին շինե, որ թաքավորի ախշիկ խավնի՝ ինորն էլ ուզի ուր մարթ:

Էսա կազանչին ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, իմ շինած էսա կանախն ի, ինոր մարյուֆաթ էն ի որ, վով խիվանտ էլնի, էսա կանախով ճուր խմի, կժրի, էլ պան չելնե, ինչիս որ քյո ախշկան ժրոյուց:

Մաղ շինողն էլ կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, ես էլ եսա խալին իմ գյոռոն, իսոր մարյութաթ էն ի որ, մարթ որտեղից որ կուզի, կուզի եսա աշխրի ծերից, խեղ որ փոխ գյեպին, աչկո պանաս-խփես, որ տեղից որ ուզիս, քո ուզած տեղ աչկ խփոց գյախ կխասնես: Ըսկուն արինք, - եսա մաղ գյոռոնող կասի, - որ մենք եսա երկրից էկանք ըստեղ, տեսանք որ քո ախչիկ խիվանո էր:

Թաքավորն ի, մագր-վագրներն ի, կասին. - Ես շատ մարյութաթ ի, ես էլ շատ խորոտ ի:

Թաքավորն ի, կրառնա դեխ եսա ոսկրճուն կասի. - Պալամ, տիւ ի՞նչ ես շինե:

Եսա ոսկրճն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, ես էլ շինե իմ եսա խալիկ, իսոր մարյութաթ կիտեք ի՞նչ ի, իսոր մարյութաթն ի, որ տնես, ջանո ի՞նչ պան որ ուզի փխմալ, ինչ կանդար որ զատ տեղ կելնի թող էլնի, քե շանց կուտա, մեչ կերևա: Ըսկուն էլավ, որ մենք ուրիշ երկիր ինք, իրիշկացի, ասի. մեյ խատ փխմամ թաքավորի ախչիկ: Ես իմ իրիշկալ տեսա. տեսա որ, թաքավոր ապրած կենաս, քո ախչիկ խիվանո, մեռնելու փոտ պառկեր էր, մոր խապար էօրեոխկեցի իսոնց ասի. էկեք, հալ-հեքյաթ թաքավորի ախչիկ եսն հալի մեչն ի, ինչխ անինք, ի՞նչխ չանինք, էկանք մեյտեղվանք:

Եսա խալի գյոռոնողն ասաց. - Իմ խալին էլ եսա մարյութաթ ունի որ փոհնք, աչկ խփոց գյախ, մե կխասուցի թաքավորի քեռշկ-սարեն:

Իսկ եսա կազանչին էլ ասաց. - Ես եսասկնա կարախն եմ շինե, խեղ որ ինրով ճիւր փամ թաքավորի ախչկան, էնգյախ ինե կծրի: Էփըսկնա էնա ուր խալին փոնց, շոփմ էկանք, ես էլ ուր կնախով ճուր իփուր քո ախչիկ խմավ, աղորթմանց ժրավ: Սկա մեր շինածներ իսոնք ին, փոք կարար փվեք, խենք որն ի շատ մարյութաթ:

Թաքավորն ի, կասի, ուր ախչիյն ի ինան ուր մագր-վագրներն ին, մուգաքյարա կանեն, կարար կուտան, որ իրեքն էլ խավասար վոժ ունեն, թե որ մեկն չելներ, էն մեկել չեր էլնի, թե որ էն մեկել չելներ, էն մեկել չեր էլնի, թե որ էն մեկել չելներ, էն մեկել չեր էլնի: Իսոր վերեն կարար կուտան, որ եսա իրեքն էլ մեկ վոժ ունեն, իսոնք իրեքն էլ խավասար ին:

Մորա թաքավորի ախչիկ կուզյա կասի. - Քյանի որ փոք իրեքս էլ զիկ յարամիշ եք էլե, ես էլ չեմ կիտե ի՞նչխ ծեր աղեկութից էլնեմ, որ իրեքս էլ չելնիք, ես մկա շոփուց մեռեր ի, ես վուրո՞տ առնիմ, վուրո՞տ թողնիմ: Մեկուն որ առնիմ, էն մեկելներաց խաթո պիտի մնա: Ավելի աղեյ կելնի որ մեյ-մեկելու խաթո չմնա, ես ծե կանեմ զիկ ախպեր, ես զաթի ախպեր էլ չունեմ, ես էլ ծե քյետր:

Եսա լաճերն ին, էլ ի՞նչ կանան անե, թաքավորի նմրն ի, կասին. - Աղեկ, թաքավոր ապրած կիտի:

Եսա լաճեր կելնեն թաքավորի փղա, սորա կէօրեոխկեն ուրենց մերերն էլ կպիրին ուրենց մոտ, էփասկընա կապրին քաղցր վ'անուշ:

Ավուր մեկ մեյ խատ խովիվմ եսա թաքավորի ախչկան ուզող կելնի:

Էսա հովըվի ամուն Հովո կելնի, ուր պան-գյոռոժ փարի փրսվերկու ամիս հա ոչխար արածալն ի:

Ինք մեկ օր ոչխարներ որ կփամի փաշտ, ոչխարներ կթողնի ուրեմս քյետթեն, կուգյա ըսդելս քյար-մար կժողվի, ուր խամար ժամ կշինի փաշտի մեչ, կկայնի էրա փեղ աղոթք կանի: Չմեն օր էրասկընա կանի, կդառնա կուգյա, կնստի մեկ օր վեր մեյ խար քյարիմ, ուր հալ-վախտի վերեն կմտածի, կասի. «Էսա ի՞նչ հալ ի. փարիմ փրսվերկու ամիս հա Էսա ոչխարներ կիսկեն առանձ, կուգյա փաշտ, հա ինչխ որ կանիմ, ճոթ-ճոթի չիմ կանա կպույե. հա Էսա խեղճն իմ. հա Էսա աղքատն իմ, ի՞նչ կխասկընամ Էսա հալիս, բալե մեյ դան կուշտ փորով խաչ ուրի՜ Էն էլ մեյ պան էր»:

Հովոն ի, գյետ ուր հալիս գյամգյար կանի հա, կասի կդառնա ինք ուր. «Մարթ մեյ խար, - կասի, - Էլներ թաքավորի փեսա, ջայնամ ի՞նչ կելներ՝ թող Էլներ, մեկ-երկու փարի խորոտ կյանք կաներ, թող նոր մեռներ»: Գյետ էրասկընա կասի, հա ախ-վախի մեչ ի: Կտիսնա Էն թարաֆիս մեյ խար պառավ սիվտակ մարթմ, փեթ ծեռ կուկուզ-կուկուզ կուգյա դելս Էսա խովիվ: Կուգյա, կուգյա Էսա Հովոյի մոտ, կասի. - Էյ պալամ, - կասի, - ի՞նչ դարտ ունես:

Հովոն ի, կասի. - Ի՞նչ դարտ պիտի Էլնի, բաբալլ:

Էսա խալիվորն ի, կասի. - Չէ, քիչ առանձ ի՞նչ կասիր Էլնեն:

Հովոն ի մեյ խար կմտածի ինք ուր կասի. ես ի՞նչ իմ ասե. նոր կինի ֆառկուն, թե ինք ասալ. «Ու՛ր էր, որ մեյ խար Էս Էլնի թաքավորի փեսա, մեյ խար օր աստվոր անի, նոր թող մեռնի, - համան կասի, - Էսա խալիվոր որտեղիս իմցավ որ ես Էսասկընա պան իմ ասե, - կասի, - չէ, ես խորիս չիմ կանա պախե»:

Կասի. - Բաբալլ, կիտես ես ի՞նչ ասի, թմախ ինգյա ուրիշներալ, ասի՝ ես Էսա յաշին խասեր իմ, փարիմ փրսվերկու ամիս հա Էսա ոչխարներ կարածամ, իսկի չելավ որ կուշտ փորով խաչ էլ ուրի բարե, ինոր խամար թմախ ինգյա, ասի՝ ջայնամ ի՞նչ կելնի կելնի, մեյ խար Էլնի թաքավորին փեսա, մեկ-երկու փարի կյանք անի, նոր թող մեռնի: Էսա իմ ուզե, ուրիշ պան չէ:

Էսա խալիվորն ի, կասի. - Աղոթ որ ճիշտ ասիր, էրա յիտ ասեր քիչն առանձ, - կասի, - փու կուգիս որ Էլնիս թաքավորին փեսա:

Էսա Հովոն ի, կասի. - Ինչի՞ չէ, որ Էլնի, վո՞վ չուզե Էլնի թաքավորին փեսա:

Խալիվորն ի, կասի. - Որ կուզես Էլնել թաքավորին փեսա, կնստ փու ուզի թաքավորիս ուր ախչիկ, թաքավոր կուտա:

Հովոն ի, կասի. - Տու ի՞նչ խապար կուտաս, բաբալլ, թաքավոր զիկ ախչիկ կուտա՞, իմ ի՞նչ պանին ախչիկ կուտա, իմ զանգյունութի՞ն, իմ ի՞նչ պանին:

Խալիվորն ի, կասի. - Քյո ի՞նչ պան ի, ես կհաջոխսույեմ, թե որ սիրտ ունիս, ասա:

Հովոն ի, կասի. - Բաբալլ, որ Էլնի, ինչի՞ չէ, վով չուզե:

Էսա խալիվորն ի, կասի. - Դե երթանք, ես կկայնիմ քիչմ զար, րհի կկանչես թաքավորին: Որ կուզյա կասի, ի՞նչ կուզես, ասա. թաքավոր ապրած կենաս, իկիր իմ քո ախչիկ կուզիմ: Մորա թաքավոր քյե ինչ որ կասի, յեզմիս ինչ որ կուզի, չէմի ասես, թե՛ չէ, չեմ կանա, յա չունեմ: Ինչ որ կասի, ասա՝ խա, կանամ:

Հովոն ի, կասի. «Ջայնամ կերթամ, րիսնամ խենք ինչ կէլմի»: Կէլմի, խեւ Էսա խալիվորին կերթան թաքավորի քյեռչկ-սարեն: Կերթան որ կխասնին, Էսա խալիվոր կկայնի զարամանց կիրիշկա, րիսնա խենք Էսա լաճ ի՞նչ կանի, կէլմի:

Հովոն ի, կերթա թաքավորի րոան վերեն, րոնապանին կասի. - Կնա թաքավորին ասա, թող գյա վեր րոան, պան կասիմ:

Տոնապան ի, կերթա թաքավորին կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, մեյ խաւ խեղճ մարթմ իկե վեր րոան, կասի՝ թաքավորին ասա գյա, պան կասիմ:

Թաքավորն ի, կպարկանա, կասի. - Էրա վո՞վ ի որ կասի՝ արի վեր րոան, պան կասիմ, չի գյա վերն Էլ, - կասի, կդառնա կասի, - երթամ րիսնամ խենք վո՞վ ի:

Թաքավորն ի, պարկոտ-պարկոտ կէլմի կուզյա րոան վերեն, կրիսնա մեյ խաւ խեղճ մարթմ, կասի. - Վո՞վ ի զիկ կանչող:

Հովոն ի, կասի. - Ես եմ, թաքավոր ապրած կենաս:

Թաքավոր որ կրիսնա Էսա խովվուն խեղճ կըրոտրած խալվներով, որ պարկութիս կէճմի, կասի. - Ի՞նչ կուզիս, պալամ:

Հովոն ի, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, ես իկեր իմ քո ախչիկ կուզեմ զիկ խամար, ի՞նչ կասես:

Թաքավորն ի, մեյ խաւ կիրիշկա Էսա խովվու վերազլետիս, կրիսնա որ շորեր ոռի վերեն չի դադրե, ծաղր կփոթմի, կասի. - Պալամ, քո ինչի՞ն րամ իմ ախչիկ:

Կա:ի ինք ռը. «Չայիր Էսա լաճի րախարակ պակաս ի»: Կխանի ութ-րաս խաւ ոսկի կուրա, կասի. - Դե առ կնն, Էլ չիգյաս Էսա դարբրներ:

Էսա Հովոն ի, կասի. - Չէ, թաքավոր ապրած կենաս, զիկ ոսկի լաճմ չի, ես ոսկի շար ունիմ, րհի իմ վերազլետիս միրիշկա, ես մենակ քո ախչիկ կուզեմ:

Թաքավորն ի, կրիսնա, որ իսոր ձեռնիս չի կանա փոթմե, կասի. - Պալամ, քյե մեյ պան պիրի ասեմ, թե որ արիր՝ զաթի իմ ախչիկ խալալ ի քյե, - կասի, - քյե իրեք օր ժամանակ, ես զաթի յոթ խաւ Էօդն ունեմ դառարակ, թե որ Էրա իրեք օրվան մեչ յոթ Էօդն Էլ ոսկով լցիր, զաթի իմ ախչիկ քյե խալալ ի: Դե կնն:

Հովոյին ճամխու կդմի:

Հովոն ի, կէլմի կուզյա, ճանպախ ինք ռը կմրածի, կասի. «Ես ի՞նչ խալթ արի, Էն րաս ոսկին չառի, քայնամ, ի՞նչ իմ պան ի երթալ թաքավորի ախչիկ ուզե, ես որպեղիս ինոր յոթ Էօդն ոսկով լցեմ»:

Գլեռ երասկընա կմարածի, կուզյա կրիսնա որ խալիվոր էմբեղ կայնե:

Խալիվորն ի, կխառնուցի, կասի. - Ի՞նչ ասաց քյե թաքավոր:

Հովոն ի, կասի. - «Կուրամ, համան զիկ յոթ եօդա կա դառարակ. քյե իրեքյ օր ժամանակ, եփ երա իրեքյ օրվան մեչ լցիր. իմ ախչիկ քյե խալալ ի, իմ ախչիկ կուրամ քյե»: Ես էլ ասի՝ աղեկ. եր էլ պա՞ն ի, որ կուզես:

Խալիվորն ի, կասի. - Աղեկ ես արե որ ասել ես՝ եր էլ պան ի: Համան իրեքյ օր շար ի, կմա ասա թաքավորին, թե իրեքյ օր շար ի, մեկ օր խերիքյ ի:

Հովոն ի, կելմի կերթա էլ՝ էլ թաքավորին կկանչի վեր փռան, կասի. - Թաքավոր ապրած կենաս, իրեքյ օր շար ի, մեկ օր խերիքյ ի:

Թաքավոր որ պարկոտ-պարկոտ կեճնի փակ. կուզյա կրիսնա որ էսա լաճն ի, էլ վերեն չի դնե, կասի. - Ավելի աղեկ, մեկ օր թող էլմի:

Կխանի երա յոթ եօդի պալմաներ, կուրա Հովոյին, կասի. - Առ էսա պալմաներ, որ փանես լցես եօդեքյ:

Հովոն ի, կառնի պալմաներ, կուզյա էլած-չէլած խալիվորուն կպարմի:

Թաքավորն էլ ուր մազր-վազըրնիրաց կասի. - Ջանըմ. էսա ի՞նչ պան ի, ինչ կանդար որ աղքատ պըլընկած մարթ կա, կուզյա իմ ախչիկ կուզի, մեյ խսար շենչիարակ մարթ չկա ուզող:

Խալիվորն ի: Հովոյին կասի. - Սառախ մի անե, փռ. կմա խանգյիսար քյո փեղ քյմի: Առափուն կելմես վեր, կերթաս կրիսնաս որ աղորթմանց, երա յոթ եօդեն էլ ոսկով լրվեր ի:

Առափուն ի, Հովոն կելմի յոթ պալմաներ կառնի, կերթա կմարնի թաքավորի սարեն, կերթա յոթ եօդեքյ կպանա, կրիսնա որ աղորթմանց ըրթուն էլ լամելամ լցուկ են: Կերթան թաքավորին կկանչի, թաքավոր կելմի կուզյա:

Հովոն ի, թաքավորուն կառնի կերթան, որ երա եօդեքյ պանա, կասի.

- Թաքավոր ապրած կենաս, առ փռ. քյո ծեռնով պաց:

Թաքավորն ի, կառնի պալմաներ որ պիտի պանա, կրիսնա որ չի պացվե, ըսկուն որ լցուկ ի: Թաքավոր կրիսնա որ աղորթմանց ըսկուն որ լցուկ ի, որ չի կանա պանա, կասի. - Պալամ, - կասի, - ինչի էսականդար իլին կլցիր, թող քիչ դառարակ էլմեր, որ էսա դոտ խանգյիսար պացվեր:

Հովոն ի, կասի. - Չէ. թաքավոր ապրած կենաս, իմ զմեն պան ըսկուն ի, պիտի լամե-լամ էլմի:

Թաքավորն ի, որ կրիսնա էսա ոսկու շեղքեր փղին կասի. - Քյո մոտ էսասկընա մարյուֆայթ կա, ես իմ ախչիկ փվի քյե, քյո զանգյնութեն իմնից էլ շար ի:

Էսա Հովոն ի, կուզյա էսա խալիվորին զմեն պան կասի:

Խալիվորն ի, կասի. - Էն որ քյո ուզած էլավ, համան ես քյե մեյ մաւյաթ կուրամ, չէլմի որ երա մաւյաթ մարկիցար խանես, - կասի, - ինչ որ կանես, անելուց ստան միշտ զիկ հիշաս: Չէլմի որ մարկիցար խանես, հա՛:

Կասի, մնացիր պարի կասի, կինի ուր ճամպախ կերթա:

Հովոն ի, զմեն գյախ ինչ որ աներ, էսա խալիվորու անուն կի՛իշեր, ըսկուն որ ուր պան շապ աճող կելներ:

Գյանք էսա թաքավորում: Թաքավոր ինչիս որ խոսկ փվեց, ուր ախչիկ, աղորթմանց իփուր էսա խովվում: Յոթ օր, յոթ կիշեր խարսմիս արաց, Հովոյին իպե ուր փում, արաց փրմփեսա:

Հովոն ի, որ ինգյավ մեչ էսա փառքյին, էլ մա խալիվոր, մա մալիվոր, էլ իսկի մփկեն չեկավ: Էն առճի իրիկուն որ խեփ թաքավորի ախչկան պիփի գյան մեյարա, իսկի մփկին չպիրեց:

Խալիվորն ի, կիմնա որ էսա լաճ ինքյ ուր միփ չի պերե, չիւր կես կիշեր կաչկի, կասի՝ բալքյի մեղա գյա: Կրիսմա որ հեչ իսկի էն փեխեր չի էլնե: Կես կիշրին էսա լաճուն ուր փեղաց մեչեն կխամի, կրամի կրմի էլմ՛ել ուր խին ամվերի-վերի փան մեչ, էլմ՛ել էն պափոտած ճաթերաց մեչ:

Հովոն ի, առափուն որ կարթնա, կրիսմա որ ի՞մչ. ի՞մչ թաքավորի փում, ի՞մչ պան, էլմ՛ել ուր խին փան մեչն ի: Կասի՝ էսա էրա՞գ ի, ի՞մչ ի: Բիրդան խելքյի կուգյա, կասի. «Հա, իմցա, էսա էլմ՛ել խալիվորի արածն ի, խալիվոր զիկ ասաց՝ ինչ պան որ կամես, ինչ պանի որ ծեռ կթալես, զիկ հիշա, մոր արա. ես էն առճի իրիկուն իմոր մոռցա հիշելու, իմոր խամար էսա ողիեն. իմ գլեռիս իպե»:

Ի՞մչ անի, էլ ճար չկա, ծեռ էլմ՛ել առճի թաս, առճի համամ: Էլմ՛ել ուր ոչխրներ կերթա կկըմփրոնի, կիսկի առաճ, կրամի փաշտ արածալ: Կերթա էլմ՛ել փաշտ, քյար-մար կժողվի, ժամ կշինի ուր խամար աղոթկ կանի:

Թաքավորի ախչիյն էլ որ առափուն կելնի վեր, կրիսմա որ մա մարթ կա, մա պան, մարթ չկա:

Թաքավորն ի, կրիսմա որ ուր փեսեն չկա, կկանչի ախչկան, կասի. - Պիւլամ, մարթս ո՞ր փեղն ի է:

Ախչիկն ի, կասի. - Չեմ կիփե, թաքավոր ապրած կեմաս, կասես թե խավք էր, էկավ, թռավ կմաց:

Ախչիկ փողով կելնի, չիւր մեյ փարի մեյ խափ լաճ կելնի: Էսա փղեն կելնի չուր իրեք փարեկան կիշեր-ցերեկ հա վեր մեյ խանգյի կուլա-կուլա. ճար չկա ծեն կփրելու:

Էսա Հովոն ի, որ զմեն օր կերթա դաշտ, էրա ուր շինած ժամու մեչ աղոթկ կանի: Էն մեկ օր մեյ խափ խալիվորն էն յանից էլմ՛ել կուկուզ-կուկուզ կուգյա, էսա խովվու մոր կմսփի, կասի. «Ի՞նչիս ես ի՞մչիս չես»:

Կրաշլայի իտոր հալ-վախթից խառցուցել:

Էսա խովիվն ի, կասի. - Ի՞մչիս պիփի էլնի, ոռնգյի կապրենքյ:

Խալիվորն ի, կասի. - Ի՞մչի էրասկրնա խեղճ կապրիս, ես կիփեն քյե մեյ խափ առանց կար շապիք կա, էն քյե լայեղ չի, էն թաքավորու լայեղ պան ի: Տար թաքավորին, քյե բեռ փարա կուրա, պե խըղջի, էրասկընա խեղճ մի մնա:

Հովոյի խելքին կիցի էսա պան, են մեկել օր կուրա մոր. կասի. - Մարե՛, առ էսա տար ծախի թաքավորում. փարեն պե խըռօնքը:

Մերն ի, կառնի էրա շապիքը. կերթա թաքավորու՝ դռան վերեն. կմտնի ներս, խեպ որ կմտնի ներս, թաքավորի ախչկան տղեն որ էսա իշքը տարի էր կիշեր-ցերեկ վեր մեկ խանգյի կուլեր. խեպ որ էսա կնիկ կմտնի ներս, էսա տղի ծեն բիրդուն կկտրի:

Թաքավորի ախչիկ խեպ կտիսնա որ էսա կնիկ ներս մտավ. տղի ծեն կտրավ, էսա կընգյան կասի. - Մարիկ մամիկ, էսօր արե կաց մեր տան, մ'երթա:

Էրա տղեն համ լալուց կկտրի, համ կելնի ուր ոտնով կուզա դեխ էսա կնիկ:

Հովոյի մերն ի, կասի. - Չէ, չեն կանա մնա. տուն մարթ չկա:

Մորա կխանի ընթի տկեն էրա անկար շապիքը, կասի. - Էսա չե՞ք առնե, առեք քանիս կուռուշ փարա տվեք խոջենքը:

Թաքավորի ախչիկ խեպ կտիսնա էսա շապիքը, կճանչնա որ ուր մարթու շապիքըն էր, են տեսակ շապիքը զաթի երկու խապ էր վեր աշխրիս իրիսին, են էլ են խալիվորի մարյուֆաթովն էլ պերե Հովոն մեկ ուր. են մեկն էլ ուր կընգյան: Խեպ կտիսնա էսա շապիքը, կասի. - Էսրա տեր վո՞վ ի...

Պառավն ի, կասի. - Իմ լաճն ի իտոր տեր:

Ախչիկն ի, կասի. - Դե՞որ ի մկա քո լաճ:

Պառավն ի, կասի. - Էլմ'ել ուր պանին ի, ինքը խովիվ ի, ոչխար կպախի:

Ախչիյն ի, էրա պառվուն կպախի ուր մոտ, իրիկուն կելնի մեյ խապ մարթմ կեօրեռիսկի Հովոյին կկանչի:

Հովոն ի, որ կելնի գյալու էրա խալիվորն էլմ'ել ճամպախ Հովոյին ըռաստ կուզա, կասի. - Ա՛յ տղա, - կասի, - ես էլմ են եմ, ես են խալիվորն եմ, էսօր էլ կասեմ քյե, են մեկ անքամ քյե ջաբա, որ ինչ պան որ կանես, են պանից անուն զիկ հիշա, մոր սկսի պանիտ:

Կասի էսա խալիվոր, բիրդուն կկտրիսի:

Հովոն ի, կելնի կուզա թաքավորի մոտ, հալ-հեքյաթ կպատմի թաքավորին:

Թաքավորի ախչիկ մոր կուրախնա վեր ուր մարթուն: Էն օրվնից սորա թաքավորի ախչկան տղի լաց էլ մարթ չի լսե:

Հովոն ի, իսորից սորա ինչ պան որ աներ, խալիվորի անուն անան կհիշեր: